

Nr 313.

Av herr **Karlsson** i Munkedal **m. fl.**, *angående viss ändring i sättet för länsstyrelses handläggning av ärende rörande utseende av ordförande eller ledamot i kommunal styrelse eller nämnd.*

Allt efter som staten inom kommunerna har särskilda intressen att bevaka söker den att på olika sätt tillvarata dessa intressen.

När sålunda en kommunal styrelse eller nämnd, inom vars verksamhetsområde jämväl staten anses vara mer eller mindre intresserad, skall utses är det i regel så, att statsintresset skall bevakas genom av länsstyrelserna utsedda ordförande eller ledamöter i respektive styrelser eller nämnder.

Ehuru allvarliga invändningar, enligt vår mening, kunna göras emot det intrång i den kommunala självbestänningsrätten, särskilt på de områden där en kommunal styrelse eller nämnd till ringa eller ingen del tjänar statsändamål, utan är ett rent kommunalt organ, så vilja vi icke här upptaga till prövning var gränsen går mellan kommunens och statens intressen, utan endast taga hänsyn till de olägenheter av mera praktisk art, som synes vidlåda ovan nämnda sätt varpå staten, genom av länsstyrelserna utsedda ledamöter i vissa kommunala styrelser och nämnder, söker tillvarata sina intressen.

När länsstyrelsen har att utse ledamot i kommunal styrelse eller nämnd lär det oftast gå till på det sättet, att vederbörande landsfiskal får i uppdrag att föreslå lämplig person, eller också får landsfiskalen anmodan att yttra sig om den av länsstyrelsen föreslagna personens lämplighet.

Utan att fränkänna landsfiskalerna omdömesförmåga på detta område kan man dock icke undgå den allmänna reflexionen, att vid val av ordförande och ledamot i taxeringsnämnd, ordförande i pensionsnämnd och ersättare för denne, ordförande i valnämnd och ersättare för denne, ordförande i arbetslöshetskommitté och ersättare för denne och ordförande i byggnadsnämnd samt ersättare för denne jämte ledamöter av några andra nämnder av mindre betydelse, är det ganska ofta mera personliga relationer till ortens landsfiskal eller stadens borgmästare, än allmänna förutsättningar i övrigt, som äro avgörande vid personens val för uppdraget.

I många fall är emellertid landsfiskalen tämligen obekant med en kommuns förhållanden och äger, särskilt om han är ung och nyinflyttad och kommunen är stor, föga av den personkännedom, som måste vara en förutsättning för att han skulle kunna föreslå den lämpligaste personen.

Vad här sagts om landsfiskal kan även sägas om borgmästare, även om förhållandena i städerna äro sådana, att det för borgmästare är betydligt lättare att komma i kontakt med den kommunalt intresserade befolkningen.

Det synes oss icke heller vara förenligt med vår tids demokratiska strävan-

den, att vissa ämbets- och tjänstemän skola på ifrågavarande område öva ett inflytande, som icke alltid är gagneligt för det allmänna.

För erhållande av största möjliga garanti för att de personer, som av länsstyrelserna skola utses att i de kommunala styrelser och nämnder, varom här är fråga, skola vara kompetenta för uppdraget, eller att de icke komma att stå i motsatsställning till de kommunvalda ledamöterna samt att de i orten äga det allmänna förtroende, som är en nödvändig förutsättning för att de skola kunna hävda det allmännas intressen synes oss vara, att länsstyrelserna från respektive kommuner infordra förslag på ordförande eller ledamöter i de nämnder och styrelser, som länsstyrelsen har att utse.

Vid ett sådant förfarande kommer spörsmålet om vederbörandes lämplighet för det uppdrag, varom fråga är, under offentlig behandling av kommunens ansvariga organ, vilket måste vara en fördel mot att en tjänsteman, låt vara att denne kanske är både ansvarskännande och omdömesgill men som måhända har ringa intresse för kommunala angelägenheter, skall avgiva förslag.

Att på ovan antytt sätt infordra förslag på lämpliga personer till ledamöter i de kommunala nämnder och styrelser, som här åsyftas, skulle utan tvivel gagna såväl staten, i den mån den härvidlag kan ha särskilda intressen att bevaka, som kommunen.

Enär vi icke förneka, att staten under vissa omständigheter har både rätt och skyldighet att i kommunerna tillvarataga det allmännas intressen, så anse vi icke heller att de förslag, som i här berörda avseenden av kommunerna ingivas till länsstyrelserna skola vara bindande, liksom vi anse att det bör stå länsstyrelserna fritt att även hos landsfiskal eller borgmästare infordra dessas mening om den av kommunen föreslagna personens lämplighet för uppdraget.

Det viktigaste synes oss vara, att förslagen till de åsyftade förtroendeuppgifterna komma under prövning av kommunens ansvariga och beslutande organ samt sålunda tillkomma i offentlighetens ljus. Dessa förslag böra sedan kunna vara till god ledning för länsstyrelserna vid val av personer till ifrågavarande förtroendeuppdrag.

Med stöd av vad vi sålunda anført tillåta vi oss föreslå,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslag till sådan ändring i gällande författningar, att när länsstyrelse skall utse ordförande eller ledamot i kommunal styrelse eller nämnd skall alltid länsstyrelse infordra vederbörande kommunalstämmas respektive kommunalfullmäktiges och stadsfullmäktiges förslag på personer till ifrågavarande uppdrag.

Stockholm den 22 januari 1932.

J. V. Mårtensson.

Evald Ericsson
i Sörsjön.

Ernst Berg.

Gustaf Karlsson.
Munkedal.

Johan Johnsson,
Norrahammar.